

Б. Т. Сорочан// Концепція науково-методичної роботи в добу освітніх змін:традиції, інновації, перспективи розвитку// Методист. – 2013. – № 2. (14) – С. 7 – 12. – [електронний ресурс] – режим доступу:http://lib.iitta.gov.ua/703966/1/Сорочан_6.pdf

Професор кафедри публічного управління та адміністрування Одеського державного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент

Корнієнко Максим Вікторович

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО З ДІТЬМИ

В Україні на сьогодні досить активно впроваджуються сучасний Європейський досвід у багатьох державних сферах. Процеси реформування не минули і правоохоронну систему, так суспільство ставить перед поліцією основне завдання, це надання послуг громадянам. Надаючи послуги громадянам поліція керується в своїй діяльності принципом верховенства права, захищаючи права та свободи людини і громадянина поліцейський повинен завчасно проводити профілактичну роботу з різними верствами населення. Особливої уваги при профілактичній роботі потребують діти, які є найбільш вразливими до стороннього негативного впливу, які не мають знань та вмінь, щодо захисту своїх прав. Проблемні аспекти дитячої злочинності, набагато серйозніші, ніж злочинність дорослих, тому що майбутнє нашої держави є діти.

Діти можуть бути як в контакті з законом так і в конфлікті з законом. Данні визначення не мають юридичного закріплення в законодавстві України, але ж вже широко використовуються в суспільстві, так дитина у контакті з законом, це дитина яка в силу різних обставин, що стосуються її життя (розлучення, усиновлення, міграція, насильство, тощо) вступає в контакт з системою правосуддя в тій чи іншій формі, а дитина у конфлікті з законом це дитина, що підозрюється або обвинувачується у вчиненні дій, за які передбачена кримінальна або адміністративна відповідальність для дітей відповідного віку або дорослих. Відносно цих дітей в першу чергу повинна бути направлена профілактична робота поліцейських. Як правило цією роботою в підрозділах Національної поліції України займаються працівники патрульної поліції, інспектори ювенальної превенції та дільничні офіцери поліції.

Так згідно Наказу МВС України № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції» превентивна (профілактична) робота дільничного офіцера поліції, це діяльність, яка передбачена законодавством України, що спрямована на попередження кримінальних та інших правопорушень, перевірку дотримання обмежень, установлених законом відносно осіб, які перебувають на превентивному обліку, здійснення поліцейського піклування. Основні напрямки діяльності дільничного офіцера поліції, це здійснення профілактичної роботи, спрямованої на запобігання вчиненню кримінальних та інших правопорушень; виявлення причин та умов, що призводять до вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, ужиття у межах компетенції заходів для їх усунення; ужиття заходів для запобігання вчиненню домашнього насильства та його припинення [3].

Працівники ювенальної превенції як правило контактують з дітьми при вилученні дитини, яка залишилась без нагляду дорослих. Підстави затримання і термін утримання неповнолітнього віком до 14 років, які залишились без нагляду (не повинен перевищувати 8 годин), а також вчинили злочини до досягнення віку, з якого за такі діяння передбачена кримінальна відповідальність, визначені у ст. 5 Закону України Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей [2]. На сьогодні процедура вилучення дитини, яка залишилась без нагляду дорослих проходить в декілька етапів. Спочатку дитину доставляють до органів поліції з метою

документування, потім до медичного закладу, де проводиться медичне обстеження на наявність у неї інфекційного захворювання, і тільки у разі їх відсутності дитина поміщується до спеціальної установи для дитини. Наприклад доставляння до органів поліції у випадках скоєння дитиною адміністративних чи кримінальних правопорушень. Арешт, затримання чи ув'язнення дитини здійснюються згідно із законом та використовуються лише як крайній захід і протягом якомога коротшого відповідного періоду часу, дитину додатково захищає Конвенція ООН про права, в якій зазначено, що жодна дитина не може бути позбавлена волі незаконним або свавільним чином [1]. Тому адміністративне затримання може тривати не більше ніж 3 години. Однак існує певна колізія. Адже дитину віком до 16 років, яка вчинила правопорушення, що залишилась без опіки та піклування, можна утримувати до 8 годин, а дитину старшого віку – 3 години.

Потрібно відмітити, що основними заходами з профілактики адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей, що застосовуються працівниками поліції є: організація та здійснення заходів профілактики з дітьми в навчальних закладах, за місцем проживання з метою запобігання вчиненню ними адміністративних і кримінальних правопорушень; організація та здійснення заходів індивідуальної профілактики з дітьми, що вчинили адміністративні та кримінальні правопорушення, були засуджені до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, звільненими зі спеціальних виховних установ; ужиття заходів щодо недопущення рецидивної злочинності серед дітей; встановлення місцезнаходження дітей у разі їх безвісного зникнення; розкриття кримінальних правопорушень, учинених дітьми; виявлення та припинення фактів жорстокого поводження з дітьми, учинення стосовно них насильства, у тому числі батьками, законними представниками; організація надання правової та психологічної допомоги дітям, які є потерпілими в кримінальному провадженні чи стали свідками злочину, із залученням психологів органів Національної поліції або центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Окрім цього, однією з основних форм профілактики правопорушень, боротьби з дитячою бездоглядністю та безпритульністю є систематичне проведення профілактичних рейдів.

Дієвим засобом профілактики адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей є спільна координація та злагоджена робота уповноважених та компетентних органів (органів Національної поліції, органів опіки і піклування, служби у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, медичних закладів, органів прокуратури та суду, а також громадських організацій).

Заходи з профілактики адміністративних і кримінальних правопорушень поділяються на загальні та індивідуальні. Заходи загальної профілактики адміністративних і кримінальних правопорушень здійснюються на території обслуговування в навчальних закладах та за місцем проживання дітей, з метою попередження вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень поліцейський самостійно або разом з відповідними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, здійснюють наступні заходи загальної профілактики: виявляють причини й умови, що призводять до вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень дітьми, уживають організаційних і практичних заходів для їх усунення; проводять зустрічі з адміністрацією навчальних закладів та представниками батьківських комітетів; проводять у навчальних закладах лекції та практичні заняття, спрямовані на формування в дітей правосвідомої поведінки, навичок до здорового способу життя.

В свою чергу заходи індивідуальної профілактики здійснюються поліцейським (ювенальним інспектором) щодо конкретної дитини з метою попередження вчинення нею адміністративних та кримінальних правопорушень. Індивідуальна профілактика поліцейського спрямована на особистість дитини, середовище, яке її формує, а також на

умови, обставини та ситуації, що призводять до вчинення дитиною адміністративних і кримінальних правопорушень. Зокрема це ознайомлювальні, попереджувальні та виховні бесіди з дитиною за місцем проживання, навчання, роботи; профілактичні бесіди з батьками дитини, її законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які спонукали до вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення; складають план заходів з індивідуальної профілактики на основі вивчення матеріалів характеристик, індивідуально-психологічних особливостей дитини; відповідно до компетенції організують надання допомоги дитині у вирішенні питань, що пов'язані з працевлаштуванням, організацією дозвілля, установленням соціально корисних контактів, вибором життєвих цілей, а також залучення дитини до соціально корисних занять трудового, спортивного, творчого, самодіяльного характеру; сприяють у вирішенні соціальних проблем дитини, у тому числі конфліктних ситуацій у сім'ї, зокрема щодо батьків, законних представників, які не займаються вихованням дітей чи вчиняють стосовно них насильство в сім'ї, застосовують заходи впливу згідно із законодавством, ініціюють перед службами у справах дітей, відділами охорони здоров'я місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування питання щодо направлення дитини до відповідного закладу для надання необхідної медичної, психологічної допомоги.

Вимоги які ставляться до заходів індивідуальної профілактики є, суворе дотримання прав, свобод та законних інтересів дитини, законності при здійсненні заходів індивідуальної профілактики; своєчасність виявлення та усунення криміногенних чинників, що збільшують вірогідність повторного вчинення дитиною адміністративного або кримінального правопорушення; послідовність у проведенні заходів індивідуальної профілактики, інтенсивність яких повинна зростати або зменшуватися залежно від результатів.

Можна зробити висновок, що мета здійснення індивідуальної-та загально профілактичної роботи поліцейського це дуже важливий і дієвий захід, який призводить до недопущення вчинення кримінальних чи адміністративних правопорушень дітьми, які схильні до їх вчинення, це виховання дітей у дусі поваги до закону, зміни їх поглядів на життя. Кінцевий результат профілактичної роботи поліцейського відносно дитини, це повернення її до суспільно життя – без порушення закону.

Список використаних джерел

1. Конвенція про права дитини: Міжнародний документ від 20.11.1989 року. Конвенцію ратифіковано Постановою ВР. 1991. №789-ХІІ від 27.02.1991.
2. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» Відомості Верховної Ради України. 1995. № 20/95 від 24.01.1995.
3. Про затвердження Інструкції про діяльність в організації дільничних офіцерів поліції: Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 650 від 28.07.2017 року. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України. 2018. № 1041/30909.

Курсант 104 н.г. ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

Корнійчук Максим Віталійович¹

АПАРАТ ДЕРЖАВИ ЯК СИСТЕМА ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Актуальність даної теми полягає в тому, що державний апарат відіграє провідну роль у формуванні влади та її розподілі і займає провідне місце в реалізації державних функцій.

Кожна держава створює різноманітні організації, які беруть участь у здійсненні її завдань і функцій. Таку систему державних організацій називають механізмом

¹ Науковий керівник: Завальний А.М.